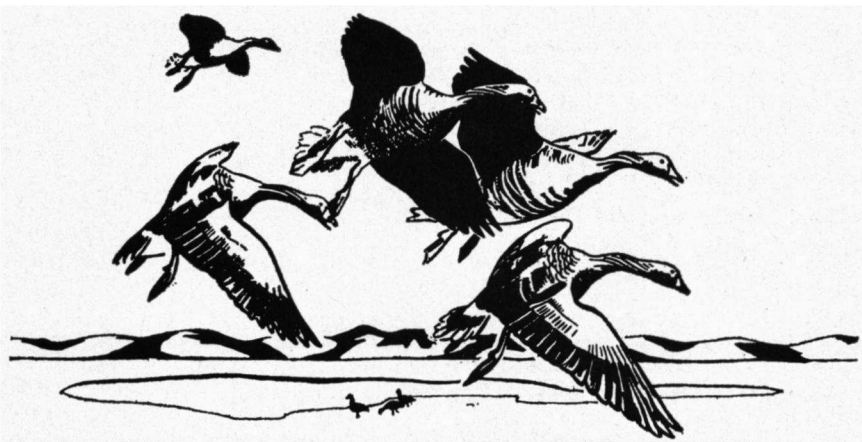

Nieuws uit het

VOGELRESERVAAT HET ZWIN

Het Vogelreservaat Het Zwin is werkelijk een Benelux natuurmonument: 125 ha in België en 25 ha in Nederland. In Nederland is het Zwin staats eigendom en wordt beheerd door de Vereniging „Het Zeeuwse Landschap”. Het belgisch gedeelte is privé-eigendom en werd sinds 1952 ingericht als natuurreservaat, onder de leiding van Graaf Léon Lippens. Sinds 1952 werd bewezen dat de bescherming van de natuur en in 't bijzonder van de vogels, niet onverenigbaar is met massa-toerisme. Integendeel, indien de organisatie goed ingericht is kunnen dan duizenden mensen van de natuur genieten zonder iets te storen, kunnen zij iets bijleren en kunnen overtuigd worden van het belang van de bescherming van de fauna en van de flora. In 1970 kwamen in het Zwin 300.000 bezoekers en tevens stijgt het aantal broedvogels nog steeds: \pm 2.000 paar kokmeeuwen, -1 nest zwartkopmeeuw, 1 zilvermeeuw, 60 paar visdiefjes, 50 paar kluten, 35 scholeksters, 55 tureluurs, 60 bergeenden, 20 strandplevieren, enz. In het ringstation werden in 1970 9.435 vogels geringd waaronder 2 kwakken, 695 zwartkopjes, 23 zwarte ruiters, 8 strandleeuweriken, 144 sneeuwgorzen, enz. Zeldzame vogels worden telkenjare genoteerd en geringd: op 8-4-1970 een grijze gors, op 24-9-1970 een roodmus, en begin mei 1971 een dwergooruil (eerste waarneming voor West-Vlaanderen).

In het Zwin werd met succes gepoogd enkele vogelsoorten als broedvogel terug te winnen, die vroeger door de mens (en het geweer) uitgeroeid werden. In 1956 werden 3 paar grauwe ganzen ingevoerd. In 1971 hebben wij reeds meer dan 1.000 grauwe ganzen geringd die in en rond het Zwin geboren zijn. Wij hebben er reeds talrijke geschonken aan mensen in België, in Nederland en in Frankrijk om verdere uitbreiding te bevorderen. Sinds 1960 hebben wij in het Zwin gepoogd de ooievaars opnieuw in te laten burgeren (De ooievaar had voor de laatste maal in Vlaanderen gebroed in 1895). Wij zijn er in geslaagd een kleine populatie op te bouwen die, zoals zich nu laat aanzien, standvogels worden. Zij vertoeven in volle vrijheid, vliegen soms tot 20 km van het Zwin, maar trekken in de winter niet weg. Zelfs met 15° C onder vriespunt blijven die vogels buiten zonder daar onder te lijden. Dit jaar hebben wij 17 vogels en 7 nesten. Mijn overtuiging is dat het nutteloos is te trachten ooievaars terug in te brengen in Denemarken, Nederland, Frankrijk, Zwitserland e.d. indien deze vogels in de herfst naar het zuiden trekken. De enige mogelijkheid bestaat hierin: van de ooievaar een standvogel maken. En dat is wel mogelijk, zoals het in het Zwin bewezen werd. Het gebeurt wel dat er eens een paar van onze ooievaars vertrekken maar daarom worden zij nog geen trekvogels. Een onzer vogels, een juveniel geboren in 1965 in Portugal en grootgebracht in het Zwin, (met ring B 307) vloog naar Keulen (Duitsland) verbleef er de hele winter in het midden van de stad, werd

door de bevolking gevoed, vond een partner en bouwde een nest op een ceder in de Zoo, waar (in 1970) een jong geboren werd. Bijna elk jaar, tussen september en november, komen er één of twee wilde ooievaars in het Zwin, zij worden onmiddellijk zeer mak in gezelschap van de andere vogels en blijven hier tot in de lente, of raken gepaard en blijven bij ons. Het is een prachtig schouwspel onze ooievaars te zien zeilen tot 1.000 m hoog in een warme luchtstroom en dan laten teruggedalen op de nesten of op de bomen van het park nabij het Zwin. Wat slaagde met de ooievaars en grauwe ganzen, zullen wij ook proberen met de kwak en met de aalscholver. Maar zoals de engelsman zegt: „That's another story”.

• *Graaf Léon Lippens, Boslaan 43, 8300-Knokke-Zoute.*

In het jaarverslag 1970 en mededelingen van de Stichting „Het Zeeuwse Landschap” lezen wij:

De heer H. Karstanje te Retranchement werd bereid gevonden de bewaking in het broedseizoen op het Zwin uit te voeren, terwijl hij ook bij de Verdrongen Zwarte Polder een oogje in het zeil houdt. Helaas is de recreatiedruk op het Zwin zo groot geworden, dat in het Nederlandse deel van het Zwin nauwelijks meer sprake is van een broedvogelstand. Gelukkig liggen de zaken in het aangrenzende Belgische deel van het Zwin veel gunstiger. Met de beheerder van dit gebied, Graaf Lippens, werd weer op plezierige wijze samengewerkt.

Mogelijk kan hier met een strengere bewaking nog iets bereikt worden.

Grauwe ganzen in het Vogelreservaat Het Zwin

Met veel belangstelling heb ik kennis genomen van het broedgeval van een grauwe gans in Noord Holland (met foto) zoals beschreven is in „Het Vogeljaar” jrg. 18, pag. 342. Het is mogelijk dat deze vogel afkomstig zou zijn uit het Vogelreservaat Het Zwin. Daar heb ik een proef gedaan om de grauwe gans als broedvogel te vestigen. Ik ben begonnen in 1956 met 3 paartjes en heb tot nu toe 1000 jonge ganzen geringd. Er blijven er hier regelmatig tussen 200 en 400, de andere vogels verspreiden zich of trekken weg met de wilde ganzen die hier overvliegen. Een zeker aantal vogels vertrekt ook in de ruitijd en gaat waarschijnlijk dan in Nederland en Denemarken ruien. Geringde vogels zijn reeds teruggemeld uit Zweden, Denemarken, Nederland en Frankrijk. Dit jaar hebben de ganzen hier en daar in de omgeving gebroed, ook in Zeeuws Vlaanderen bij Oostburg en Groede.

Een artikel over deze grauwe ganzen verscheen in „Ardea” (jrg. 56, 1968, afl. 3/4, pag. 228-247). Sommige van onze ganzen hebben een rose snavel want de oorspronkelijke vogels die ik had, waren

afkomstig uit Oost Europa en moeten aangezien worden als „intermédiaires” tussen de vorm „anser” en de vorm „rubrirostris”. Het is dus wel mogelijk dat deze grauwe gans van het natuurreservaat „De Lei” afkomstig zou zijn uit het Vogelreservaat Het Zwin te Knokke.

• *Graaf Léon Lippens, Boslaan 43, 8300 Knokke-Zoute, België*

Goede oogst op velden waar zich ganzen ophielden

Matei Taipeannu ontdekte op 23 januari 1970 bij Tulcea, Roemenië ongeveer 3000 brand- en circa 7000 kolganzen, die op een laaggelegen tarweveld graasden. Daar de ganzen de planten afknappen en niet uit de grond trekken, ontwikkelde het gewas zich bijzonder goed, ook door de natuurlijke bemesting. Hetzelfde werd vastgesteld bij Istia, waar bijna 500.000 kolganzen en 25.000 roodhalsganzen op 7 december 1968 op soortgelijke velden aasden. Na vertrek van de ganzen waren de velden als pas gemaaid, maar bij de oogst hadden ze een dubbel zo hoge opbrengst als de velden waar geen ganzen geweest waren.